

Oponentský posudek disertační práce

Autorka doktorské disertační práce: Ing. Markéta Klímková

Název práce: **Návrh modelu integrace nástrojů štihlé výroby se systémem environmentálního managementu**

Oponent: Prof. RNDr. Jiří Hřebíček, CSc.

Pracoviště: Masarykova universita v Brně, Institut biostatistiky a analýz

1. Úvod

Předkládaná disertační práce Ing. Markéty Klímkové je teoreticko-metodologického charakteru a má interdisciplinární charakter, přičemž řeší širokou škálu problémů, které souvisejí se zefektivněním výrobních procesů u českých podniků pomocí využití integrace štihlého řízení (Lean Management – LM) ve výrobě se systémem environmentálního managementu (EMS) podle normy ISO 14 001. Toto téma je aktuální neboť podniky mají v současné době určité problémy jak s integrací, tak s implementací metod štihlého řízení do výroby, a proto je potřeba stanovit určité podmínky a základní principy, které by jasně definovaly, jak mají postupovat.

Disertační práce sestává ze sedmi kapitol, závěru, seznamu zkratk, grafů, obrázků, tabulek a použité literatury, příloh, přičemž má 180 stran textu.

Úvodní kapitola je věnována objasnění zaměření a cílů disertační práce.

První kapitola je věnována vymezení řešené problematiky.

Ve druhé kapitole je formulován hlavní cílem dizertační práce, kterým je navrhnout verbální model integrace nástrojů štihlé výroby s dobrovolným nástrojem environmentálního managementu, přičemž za nástroje štihlé výroby byly zvoleny metody štihlého řízení ve výrobě a za dobrovolný environmentální nástroj byl zvolen EMS podle normy ISO 14 001. K naplnění hlavního cíle stanovila autorka další dílčí cíle:

- 1) Analyzování základní myšlenky štihlého řízení ve výrobě a dobrovolných nástrojů EMS, včetně možnosti jejich integrace a reálného provedení.
- 2) Definování si jednotlivých směrů ve vývoji nejen metod štihlého řízení ve výrobě, ale i dobrovolného nástroje EMS.
- 3) Zvolení si dvou vhodných metod štihlého řízení ve výrobě elektromotorů a následné popsání jejich vlivu na environmentální aspekty podniku.

V souvislosti se vytyčenými cíli disertační práce byly formulovány základní hypotézy:

Hypotéza H1: „Spojení metod štihlého řízení ve výrobě s environmentálním managementem ovlivňuje výkonnost výroby podniku.“

Hypotéza H2: „Spojení metod štihlého řízení ve výrobě s environmentálním managementem podle názoru respondentů pomáhá snižovat negativní vliv podniku na životní prostředí.“

Hypotéza H3: „Integrace metod štihlého řízení ve výrobě s environmentálním managementem má vliv na snižování podnikových nákladů.“

Hypotéza H4: „Integrace metod štihlého řízení ve výrobě s environmentálním managementem má vliv na zvýšení produktivity výroby.“

Hypotéza H5: „Zavedení metod štihlého řízení ve výrobě do podniku má vliv na zvýšení jeho konkurenceschopnosti.“

Ve třetí kapitole jsou stručně shrnuty metody používané v této práci.

Ve čtvrté kapitole je uveden podrobný přehled o aktuálním stavu problematiky, která je předmětem disertační práce.

V páté kapitole jsou shrnuty výsledky druhé fázi výzkumu a to sběru primárních dat, které poskytly informace z podnikové praxe. Primární data byla získávána za pomoci dotazníkového šetření a řízených rozhovorů s odborníky na danou problematiku u podniků, které se zabývají výrobou elektromotorů. Doktorandka vytvořila finální databáze o počtu 26 podniků, jejichž předmětem podnikání je výroba elektromotorů, kde se omezila na velké a střední podniky a podařilo se jí tak zajistit větší vypovídající schopnost celého primárního výzkumu. Ten statisticky vyhodnotila s využitím systému STATGRAPHICS a provedla zhodnocení primárního výzkumu, které nejen že potvrdilo, že metody štíhlé výroby jsou ve výrobních podnicích tohoto typu stále něčím neznámým a že zkoumaná problematika je z praktického pohledu v těchto podnicích teprve na počátku. Současně zde byly potvrzeny i všechny předem stanovené hypotézy.

V šesté, stěžejní kapitole disertace je uveden návrh vlastního modelu integrace štíhlé výroby s EMS, kde jsou popsány procesy implementace dvou metod štíhlé výroby (5S a TPM) včetně jejich integrace s EMS. V kapitole je rovněž případová studie, kde je ověřen navržený model.

V sedmé kapitole jsou shrnuty přínosy disertační práce v teoretické, praktické a pedagogické oblasti.

V závěrečné kapitole je obsaženo shrnutí, kde doktorandka zde uvádí, že metody štíhlého řízení ve výrobě jsou v posledních letech jednou z nejvýznamnějších forem změn, které se v českých podnicích prosazují. Dále konstatuje, že hlavní cíl disertační práce, včetně jednotlivých dílčích cílů bylo dosaženo.

2. Přínos v oblasti poznání

Autorka se pokusila obohatit zkoumanou oblast managementu vlastním modelem, který představuje formulaci integrace metod štíhlého řízení a EMS ve výrobě, včetně výstupů, které lze tímto spojením získat. Vytvořila tak teoretický základ pro případnou implementaci modelu do výrobních podniků, přičemž jeho zavedení je podmíněno aktivním využíváním EMS (dle ISO 14 001). Z teoretického hlediska se nejedná jen o určitý souhrn podmínek a přístupů uváděné integrace, jde především o podrobný popis implementace štíhlého řízení do výroby včetně provázání štíhlosti s EMS, za účelem zefektivnění výroby. Pomocí empirického výzkumu rovněž zjistila, že implementace modelu povede ke snížení nákladů, zvýšení produktivity výroby, zlepšení celkové efektivity výrobních zařízení, snížení ekologických zátěží, eliminaci úniku škodlivých látek do prostředí, zkvalitnění pracovního prostředí atd. což ověřila v praxi.

V návaznosti na získané poznatky empirickým výzkumem zachycuje tato práce ucelený souhrn současného stavu poznání zkoumané problematiky u podniků, jejichž činností je výroba elektromotorů.

Navržený model vytvořený pro tento typ managementu podniku není dosud publikován jak v české odborné literatuře, tak i v zahraniční literatuře. Tento teoretický výsledek dle mého názoru představuje největší přínos této disertační práce v oblasti poznání.

3. Přínos ve společenské praxi

Přínosem disertační práce je ověření opodstatněnosti jak teoretických výsledků práce, tak vlastních výsledků autorky a jejich využitelnosti v podnicích. Na základě empirického výzkumu ve výrobních podnicích byly získány informace o tom, jak zkoumané podniky přistupují k určitým změnám v rámci jejich výrobních procesů a jak tyto změny ovlivňují chování zaměstnanců, kterých se bezprostředně týkají.

Popsané postupy v disertační práci mohou napomoci podnikům ke zvýšení celkové efektivity jednotlivých výrobních zařízení, zlepšení pracovního prostředí, snížení negativních dopadů podniku na životní prostředí, zvýšení produktivity výroby, snížení nákladů,

zjednodušení a zkvalitnění výrobních procesů či k úspoře času ve výrobě, což by se mělo promítnout nejen ve výsledcích hospodaření podniku, ale i v posílení vztahu jak se zákazníky, dodavateli, tak i zaměstnanci.

4. Dotazy a připomínky

Disertační práci je rozvláčná a málo přehledná, ale neshledal jsem v ní žádné závažné chyby, pouze jsem našel několik překlepů, které však nesnižují její hodnotu. Práce je však velmi rozsáhlá (186 stran) a vzhledem k její komplexní problematice není jednoduché se v ní orientovat.

Seznam publikovaných prací autorky v IS VUT svědčí o její solidní publikační činnosti, ale postrádám seznam publikací v disertační práci. Postrádám však samostatné publikace doktorandky (většina publikací je se spoluautorkou J. Hornugovou) v recenzovaných časopisech, neboť dosažené výsledky stojí za to je zveřejnit i na tomto odborném fóru.

K práci mám další dotazy:

Jakým způsobem by se mělo postupovat při další aplikaci výsledků práce v podnikové praxi?

Srovnajte vyvinutý model s metodou čistší produkce, v čem jsou podobné a v čem se liší.

5. Závěr

Disertační práce Ing. Markéty Klímkové je vytvořena na velmi dobré úrovni, splňuje požadavky kladené na disertační práce a obsahuje původní teoretické výsledky i jejich aplikaci v praxi. Tím doktorandka prokázala schopnost samostatné vědecké práce. Doporučuji její disertační práci k obhajobě a rovněž doporučuji, aby na základě úspěšné obhajoby této práce byla

Ing. Markétě Klímkové

udělena vědecká hodnost Ph.D. v oboru Řízení a ekonomika podniku.

Prof. RNDr. Jiří Hřebíček, CSc.

V Brně dne 26.5. 2013